

19.12.2025

JulkICT

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmä, 14. kokous

Aika maanantai 8.12.2025 klo 14:30-16:00

Paikka Microsoft Teams

Osallistujat	Jarkko Levasma, pj.	valtiovarainministeriö	
	Katja Väänänen	valtiovarainministeriö	
	Pauliina Penttilä	liikenne- ja viestintäministeriö	
	Mikko Levämäki	sisäministeriö	
	Teemupekka Virtanen	sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	
	Petteri Ohvo	työ- ja elinkeinoministeriö	
	Pekka Rehn	Digi- ja väestötietovirasto	
	Riikka Noponen	valtiovarainministeriö	
	Anna-Riikka Pouttu, s.	valtiovarainministeriö	
	Teemu Kääriäinen	valtiovarainministeriö	
	Laura Kolin	valtiovarainministeriö	
	Päivi Anttila	valtiovarainministeriö	
	Anssi Ahlberg	Digi- ja väestötietovirasto (asiakohta 5)	
	Poissa	Jukka Haapamäki	opetus- ja kulttuuriministeriö
		Timo Kievari	liikenne- ja viestintäministeriö
Aleksi Yrttiaho		sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14:31.

2. Esityslistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin ohjausryhmän kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen (kirjallinen sähköpostikokous 11.-19.11.2025) pöytäkirja.

3. Hankkeen tilannekatsaus ja eIDAS-hankkeessa mukana olevien virastojen toteutusten tiekartat vuodelle 2026

Noponen kävi läpi eIDAS-hankkeen ajantasaista tilannetta ja virastojen vuoden 2026 tiekarttoja. Valtiovarainministeriö (VM) on jatkovalmistellut eIDAS-asetusta täydentävää hallituksen esitystä, joka on nyt toimitettu lainsäädännön arviointineuvostolle. Komission lainsäädäntöaloite yrityslompakoista osoitettiin VM:n vastuulle, ja parhaillaan valmistellaan U-kirjelmää aloitteesta.

Lisäksi valmistellaan toteutushankkeiden rahoituspäätöksiä ensi vuodelle. Digi- ja väestötietovirasto (DVV) on jatkanut tuotantototeutusta henkilön tunnistetietojen myöntämisen osalta, ja alkuvuodesta on tarkoitus julkaista lompakkoa koskeva kilpailutus. DVV:n tiekartalla toteutus keskittyy vuoden 2026 keväälle ja kesälle, ja osa toteutuksista on tarkoitus tehdä hankintana. Poliisihallitus on tehnyt tiivistä yhteistyötä DVV:n kanssa ja työstänyt digitaalisen henkilöllisyystodistuksen elinkaarisuunnitelmaa. Poliisihallituksen tiekartalla toteutus keskittyy ensi vuoden keväälle ja kesälle, minkä jälkeen vuorossa on testaus ennen varsinaista käyttöönottoa. Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) jatkaa mm. leimapalvelun määrittelyä, ja analysoi komission lainsäädäntöaloitetta yrityslompakoista. Myös PRH:n toteutus painottuu vuoden 2. ja 3. kvartaalille. Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) luottavien osapuolten rekisterin esiselvityksen jatkotoimet ovat myöhässä, mutta hankesuunnitelmaa kuitenkin viimeistellään ja arkkitehtuuripäätökset ovat valmiina.

Keskusteltiin yrityslompakoiden koskevasta komission lainsäädäntöaloitteesta. VM koordinoi aloitteen kansallista valmistelua, ja työ- ja elinkeinoministeriö tukee erityisesti yrityksiin liittyvissä näkökulmissa. Aloite nojaa muutetun eIDAS-asetuksen sääntelyyn, mutta eriyttää eIDAS-asetuksen mukaisen lompakon luonnollisille henkilöille ja yrityslompakon taloudellisille toimijoille tarkoitetuksi. Aloitetta arvioidaan mm. velvoittavuuden, vaiheistuksen ja käytötapausten näkökulmista. Tiekarttojen osalta tuotiin esiin, että virastojen yhteistestaukset olisivat kokonaisuuden kannalta tärkeitä ja aikataulua olisi hyvä arvioida kevään aikana.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

4. Lompakoiden sertifiointin tilannekuva ja toimenpiteet

Kääriäinen kävi läpi lompakoiden sertifiointia ja toimenpidesuunnitelmaa sertifiointin edistämiseksi. Tärkeintä olisi löytää lompakolle vaatimukset täyttävä arviointilaitos markkinoilta. Arviointilaitosten on kuitenkin haasteellista sitoutua prosessiin, ennen kuin sertifiointijärjestelmän vaatimukset ovat tiedossa. Lisäksi arviointilaitoksen tulisi akkreditoitua sertifiointijärjestelmään laitoksen sijoittautumismaan akkreditointielimen toimesta. Sertifiointijärjestelmän vaatimusten valmistumisen jälkeen pystyttäisiin aloittamaan vuoropuhelu sertifiointilaitosten kanssa. Tavoitteena olisi hyväksyä pohjoismaiden yhteinen sertifiointijärjestelmä mahdollisimman pian sen valmistumisen jälkeen keväällä 2026. Tämän jälkeen aloitettaisiin nopeasti sertifiointilaitoksen hankintamenettely. VM:n perustama eIDAS-sihteeristö seuraa ja tukee sertifiointin edistymistä. Asian edistämiseksi on tehty vaikuttamistoimenpiteitä EU:n tasolla sekä VM:n että virastojen toimesta. Olennaista on olla aktiivinen sertifiointilaitoksia kohtaan.

Puheenjohtaja tiedusteli arviointilaitosten kanssa käytävistä keskusteluista. Keskustelut tulisi käymään Traficom, DVV:n sekä VM:n toimesta. Nostettiin esiin toivoa ratkaisun löytymiselle. Puheenjohtaja korosti kyseessä olevan hyvin korkea riski, jonka vähentämiseen on tähdättävä vahvasti.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

5. Vaikuttamistoimenpiteet tunnistetietojen tarjoamiseksi korotetulla varmuustasolla

Kääriäinen kävi läpi kokonaisuutta. Käytännössä kyse on siitä, että eIDAS-asetus mahdollistaa lompakon käyttöönoton käyttäen korotetun varmuustason mukaista sähköisen tunnistamisen menetelmää yhdessä sellaisten täydentävien menettelyjen kanssa, jotka yhdessä täyttävät korkean varmuustason vaatimukset. Käyttöönoton täydentävät toimenpiteet tullaan määrittelemään komission täytäntöönpanoasetuksessa. Kyseessä on tärkeä kokonaisuus lompakon laajan käytön edistämiseksi, ja DVV onkin toteuttanut useita vaikuttamistoimenpiteitä riittävän määrityspohjan varmistamiseksi.

Ahlberg kertoi tarkemmin vaikuttamistoimenpiteistä. DVV on pyrkinyt vaikuttamaan komissioon viraston johdon toimesta sekä suoraan että muiden jäsenmaiden kautta. Asiaa on tuotu esiin myös eIDAS-yhteistyöryhmässä, jossa DVV on Suomen edustajana. Toteutushankkeessa on laadittu arkkitehtuurikuvaus henkilön tunnistetietojen käyttöönnotosta ja täytäntöönpanoasetusta analysoidaan. Tämän hetken käsitys on, että luonnollisen henkilön tunnistetietojen käyttöönnoton korotetulla tasolla pitäisi onnistua, ja komponenttitoimittajien kanssa käydään vuoropuhelua. Lisäksi DVV:ssä on tuotettu useita taustapapereita ja laskelmia aiheesta.

Keskustelussa täydennettiin, että DVV:n lisäksi työhön on osallistunut myös VM:n ja Traficomin asiantuntijoita, ja DVV:n johdon toimesta on pyritty tuomaan esiin erityisesti asian vaikuttavuutta. Puheenjohtaja kiitti kaikkia vaikuttamistyöhön osallistuneita. Asia vaikuttaisi ratkeavan toivotusti, ja vaikuttamistoimia on hyvä jatkaa vielä asian lopulliseen ratkeamiseen saakka.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

6. Valtiovarainministeriön eIDAS-hankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2026 ja tiivis katsaus Digi- ja väestötietoviraston vuoden 2026 viestintäsuunnitelmaan

Noponen kävi läpi VM:n eIDAS-hankkeen vuoden 2026 toimintasuunnitelmaa sekä tiiviisti DVV:n vuoden 2026 viestintäsuunnitelmaa. Vuonna 2026 tavoitteena on toteuttaa uudistetun eIDAS-asetuksen mukaiset velvoitteet niille asetetun määräajan puitteissa. Tähän sisältyy eIDAS-asetusta täydentävän kansallisen lainsäädännön viimeistely ja eduskuntakäsittely, lompakon ja siihen liittyvien palvelujen toteutus, digitaalisen henkilöllisyystodistuksen toteutus osaksi lompakkoa sekä oikeushenkilön tunnistetietojen liikkeellelaskun mahdollistaminen. Ensi vuonna pääpaino on erityisesti toteutusten yhteensovittamisessa. Toiminnallisen työryhmän toimikausi päättyy 30.6.2026, ja sitä ennen julkaistaan päivitetty lompakon ekosysteemikuvaus sekä kuvaus lompakkoekosysteemin lähitulevaisuuden kehityskuluista. Lisäksi vakiinnutetaan eIDAS-sihteeristön työtä, osallistutaan komission täytäntöönpanoasetuksia koskevaan vaikuttamistyöhön ja ohjataan valtionavustuksella rahoitettua Findy-kokeiluhanketta. Vaikuttamistyötä tehdään myös Pohjoismaisen yhteistyön ja NOBID-hankkeen kautta. Loppuvuodesta 2026 valmistellaan hankkeen päättämisen toimenpiteet. eIDAS-hankkeessa viestintä painottuu vuonna 2026 erityisesti hallituksen esityksen etenemisestä viestimiseen, minkä lisäksi tuetaan DVV:n viestintää lompakoista. Sidosryhmien kanssa jatketaan aktiivista vuoropuhelua, ja tuetaan yhteistyökumppaneita lompakkoekosysteemin eri rooleihin ja velvollisuuksiin liittyen.

DVV:n vuoden 2026 viestintäsuunnitelman tavoitteena on syventää tietoisuutta lompakosta ja sen hyödyistä sekä tarjota ohjeita lompakon käyttöönottoon. Organisaatioiden ohjaus ja tukeminen on myös keskeisessä roolissa. Loppuvuonna 2026 lompakkosovellus julkaistaisiin sovelluskaupassa ja siitä viestittäisiin verkkosivuilla ja sidosryhmille. Laajempi kansalaisyhteistyö toteutettaisiin alkuvuonna 2027.

Puheenjohtaja toivoi, että DVV voisi pohtia kansalaisviestinnässä käytettävää yhteistä ja helposti ymmärrettävää sanastoa lompakolle ja sen ekosysteemille viestinnässä yhteisesti käytettäväksi.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

7. Riskienhallinta

Kääriäinen kävi läpi eIDAS-hankkeen riskienhallintaa ja erityisesti käyntiasioinnin pääsyvarmenteisiin liittyvää riskiä. Riskien kokonaismäärä on pysynyt samana, kun SDG OOTS-järjestelmää koskeva riski on poistunut ja tilalle on tullut käyntiasioinnin pääsyvarmenteita koskeva riski. Sertifiointia koskevien riskien aikataulua on pidennetty maaliskuulle 2026. Pääsyvarmenteita koskeva riski liittyy digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tarkastamiseen käyntiasioinnissa. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tarkastussovelluksen tarjoaa luottava

osapuoli, joiden tunnistautuminen tapahtuu pääsyvarmenteilla. ARF-viitearkkitehtuurikuvaus tai standardit eivät kuitenkaan tarjoa kuvausta siitä, miten tarkastussovellusten tulisi hyödyntää pääsyvarmenteita. Riskinä on, ettei yhteensopivuutta saavuteta, ja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen hyödyntäminen käyntiasioinnissa voisi jäädä suppeaksi. Riskin pienentämiseksi jatketaan teknistä vuoropuhelua ja pyritään tekemään vaikuttamistoimenpiteitä mm. eIDAS-yhteistyöryhmässä. Lisäksi DVV on ollut yhteydessä tarkastussovelluksia tarjoaviin tahoihin.

Puheenjohtaja tiedusteli keskusteluista tarkastussovellusten tarjoajien kanssa, mutta asiasta ei ollut tällä hetkellä saatavilla viimeisintä tietoa. Työskentely riskin vähentämiseksi jatkuu.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

8. Muut esille tulevat asiat

Ei muita esille tulevia asioita.

9. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraavat kokoukset järjestetään:

- Ke 28.1.2026
- Ma 2.3.2026
- To 2.4.2026
- Ke 6.5.2026
- To 4.6.2026

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:57.